

เจ้าอุบลวรรณ

เจ้าอุบลวรรณ หรืออุบลวัฒน์ เป็นธิดาของพระเจ้ากาวิโลรสสุริยวงษ์ เจ้าหลวงเชียงใหม่ ลำดับที่ 6 กับแม่เจ้าอุสาห์ และเป็นขนิษฐาของแม่เจ้าทิพเกษร เป็นสตรีที่ได้รับความนิยมว่ามีความเฉลียวฉลาดทางธุรกิจอย่างยิ่งในยุคสมัยพระเจ้าอินทวิชยานนท์ครองเชียงใหม่จากเอกสารโบราณ กล่าวไว้ว่า เจ้าอุบลวรรณ เป็นเจ้าหญิงที่ทรงสิริโฉม และมีเสน่ห์ นอกจากนี้จะมีความรู้ความสามารถด้านเย็บปักถักร้อยและการดนตรี อันเป็นคุณสมบัติของสตรีชั้นสูงในยุคนั้นแล้ว ยังมีความเฉลียวฉลาดในการคบหาสมาคมกับผู้คน มีมารยาทสังคมที่งดงาม รู้จักเลือกที่จะเรียนรู้สิ่งดีๆ จากชาวต่างชาติที่มาติดต่อด้วย อาทิ ได้หัดพูดภาษาอังกฤษจนสามารถใช้การได้ตั้งบันทึกของคาร์ล บอค นักธรรมชาติวิทยาชาวอเมริกัน กล่าวว่า “...เจ้าหญิงอุบลวรรณเป็นผู้สนับสนุนมิชชันนารีเป็นอย่างดี ทั้งนี้มิใช่เพราะเธอเลื่อมใส หากแต่เธอฉลาด มองเห็นข้อได้เปรียบในการคบหาสมาคมกับชาวต่างประเทศ...”

เจ้าอุบลวรรณเป็นผู้ที่สังเกตเห็นการณ์ไกลในเชิงธุรกิจการค้าต่างๆ ดังปรากฏว่า เมื่อครั้งที่มิชชาวจีนยื่นขออนุญาตผูกขาดการค้าต้มเหล้า ซึ่งเจ้าอุบลวรรณไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ในระหว่างที่มีการพิจารณาเรื่องนี้อยู่นั้น แม่เจ้าทิพเกสรได้ล้มป่วย จึงมีการจัดพิธีทรงเจ้าเข้าผีขึ้นตามความเชื่อของคนสมัยนั้น โดยมีเจ้าอุบลวรรณเป็น “ม้าขี่” (ร่างทรง) วิญญาณที่มาเข้าร่างทรงแสดงความไม่พอใจอย่างมากที่จะอนุญาตให้คนจีนผูกขาดการค้าต้มเหล้า ทั้งยังได้ขู่สาปด้วยว่า หากมีการอนุญาตจะเกิดเหตุใหญ่ร้ายแรงกว่านี้ และการที่แม่เจ้าทิพเกสรเจ็บป่วยครั้งนี้เป็นเพียงการสั่งสอนเท่านั้น เหตุการณ์ในครั้งนั้นไม่ยืนยันได้ว่าเป็นเรื่องจริงหรือเป็นกลอุบายของเจ้าอุบลวรรณอย่างไรก็ตามก็ทำให้ล้มเลิกการผูกขาดการค้าต้มเหล้าไป ไม่เพียงเท่านั้น ยังมีเรื่องเล่ากันว่าเจ้าอุบลวรรณเคยปลอมตัวเป็นชายไปกับขบวนพ่อค้าเพื่อไปค้าขายที่เมืองมะละแหม่งอีกด้วย

นอกจากนี้ จากบันทึกของ เจ้าวงศ์จันทร์ กษัตริย์ กล่าวไว้ว่า เจ้าอุบลวรรณเป็นผู้ขอให้ พระเจ้ากาวิโลรสฯ ซื่อป่าไม้ตั้งแต่จังหวัดเชียงรายไปจดแดนพม่า และป่าไม้จังหวัดแม่ฮ่องสอน ทั้งหมด แล้วให้ฝรั่งเช่า และยังเป็นกำลังสำคัญในการตั้งโรงงานต่างๆ เช่น โรงงานทอผ้า โรงทำเครื่องเงิน โรงแกะสลักไม้ โรงต้มเหล้า ฯลฯ ทำให้ราษฎรมีงานทำ มีรายได้ และมีเงินภาษีบำรุง บ้านเมือง คุณลักษณะอีกประการหนึ่งของเจ้าอุบลวรรณ คือ มีใจกว้างและมีเมตตา โดยได้ให้ความเมตตาอุปการะ เอาใจใส่ ดูแล พระราชชายาเจ้าดารารัศมีเป็นอย่างดี เพราะกำพร้ามารดา (แม่เจ้า ทิพเกสร) ตั้งแต่อายุเพียง 11 ปี และเมื่อพระราชชายาฯ เข้าเฝ้าถวายตัวในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ เจ้าอุบลวรรณก็ได้ประทานค่าตอบแทนอันเป็นรายได้ส่วนของตนเองแก่พระราชชายาฯ เป็นของขวัญ และเพื่อเป็นการประดับพระเกียรติยศของพระราชชายาอีกด้วยเจ้าอุบลวรรณสมรสกับเจ้ามหายักษ์ มีบุตรธิดา ๖ คนคือเจ้าหญิงห่าน,เจ้าหญิงแพรว ,เจ้าสุขเกษม ,เจ้าน้อยธรรมวงษา และเจ้าหญิงเต่า

ที่มาของข้อมูล

“เจ้าอุบลวรรณนักธุรกิจหญิงผู้เฉียบแหลม.” 2549. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ: 13 ตุลาคม. จาก

<http://www.sri.cmu.ac.th/~maeyinglanna/main2/main.php>